

KWALITEIT VAN LEVEN DOOR ZORG EN ONDERSTEUNING VAN GEBRUIKERS IN VOORZIENINGEN VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP.

1. Het gedachtegoed over de hulp voor personen met een handicap is in snel tempo gewijzigd en geëvolueerd. Dit heeft de zorg voor personen met een handicap grondig beïnvloed.
 - ✧ Integratie, normalisatie en inclusie werden steeds nadrukkelijker als basisdoelstellingen voor de zorg naar voor geschoven. Men wil voor de gebruiker meer emancipatie, participatie en keuzemogelijkheid. 'Kwaliteit van leven' is een basisbegrip geworden.
 - ✧ Men wil zorg aangepast aan de vragen en noden van de persoon met een handicap. Deze persoon moet in zijn eigenheid erkend, gerespecteerd en betrokken worden. Hij moet keuzes kunnen maken en zich zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk kunnen ontwikkelen.
 - ✧ De hulpverlener moet zorg op maat bieden aangepast aan het individu. Deze zorg moet flexibel georganiseerd en toegepast worden. De hulpverlener mag niet meer doen dan strikt noodzakelijk. Hij biedt enkel ondersteuning zodat de persoon met handicap optimaal zijn eigen leven kan bepalen.
 - ✧ **FOVIG** is blij met deze ontwikkelingen en steunt ze.
 - ✧ Zorg en ondersteuning volgens deze nieuwe concepten kost geld en vraagt meer middelen. **FOVIG** is verheugd te mogen vaststellen dat de overheid ernstige en blijvende inspanningen doet om deze middelen te doen groeien.

Voorzitter: Toon Callewaert, H. Consciencelaan 3, 8540 Deerlijk. Tel.: 056/327712. E-mail: toon.callewaert@pandora.be

Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.

Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

- ✧ **FOVIG** is er echter van overtuigd dat de toename van deze middelen onvoldoende is en dat de investeringen tot op heden te traag de ideeën en het gedachtegoed volgen. **FOVIG** wenst evenwel niet enkel aan de klagmuur te gaan staan met alleen maar een vraag naar ‘nog meer’. Het wenst een aantal accenten te leggen en aanbevelingen te doen die kunnen opgevat worden als een meedenken over de oriëntering en de krijtlijnen van de zorg.
 - o **FOVIG** stelt vast dat ondanks de toename van middelen en investeringen onvoldoende effect gerealiseerd is op het terrein zelf wat betreft de kwaliteit van leven van de persoon zelf die een handicap heeft.
 - o **FOVIG** stelt vast dat er recent veel aandacht besteed is aan de kwaliteit van leven van het personeel. Het personeel in de welzijnssector heeft terecht zijn loon en arbeidsvoorwaarden naar voor gebracht. De verbetering van de kwaliteit van leven voor het personeel leidt echter niet steeds ontegensprekelijk tot een verbetering van de kwaliteit van leven voor de persoon met een handicap. **FOVIG** wenst dat er ook en zelfs vooral aandacht besteed wordt aan de persoon zelf met een handicap.
 - o **FOVIG** wenst de middelen duidelijker gericht worden op hulp die als een directe ondersteuning van de persoon met een handicap kan opgevat worden en die zijn levenskwaliteit verbetert. **FOVIG** denkt hierbij aan ondersteuning gericht op de verbetering van de kwaliteit van leren, leven, vrijetijdsbesteding, werken en wonen.

2. **FOVIG** is bekommerd om een goede ontwikkeling van de totaliteit van de zorg. Het denkt hierbij zowel aan de residentiële als de niet-residentiële zorg. Het denkt met name aan alle vormen van wonen en dagbesteding, ambulante hulp, thuisbegeleiding, persoonlijk assistentiebudget, persoonsgebonden budget. **FOVIG** wenst dat de residentiële en niet-residentiële zorg zich in harmonie en complementair met elkaar ontwikkelen. Het wenst dat men steeds kiest voor deze vorm van zorg die aangepast is aan de vragen en noden van de individuele persoon met handicap. Hierbij moet men steeds de keuze, de mogelijkheden en beperkingen

Voorzitter: Toon Callewaert, H. Consciencelaan 3, 8540 Deerlijk. Tel.: 056/327712. E-mail: toon.callewaert@pandora.be

Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.

Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

van iedere persoon met een handicap voor ogen houden en respecteren.

FOVIG is evenwel op bijzondere wijze bekommerd om personen met handicap die geholpen en ondersteund worden door voorzieningen. **FOVIG** vraagt aandacht voor de plaats en de waarde van deze voorzieningen en wenst dat:

- ✧ zij naar behoren hun rol kunnen blijven spelen.
- ✧ er maximale inspanningen gedaan worden om binnen de voorzieningen de ontwikkeling in de zorg te volgen.
- ✧ er binnen de voorzieningen voldoende ruimte gecreëerd wordt om de totaliteit van de zorg te vernieuwen. **FOVIG** denkt hierbij aan:
 - o het antwoord op nieuwe zorgvragen en noden
 - o vernieuwende initiatieven en ontwikkelingen
 - o het antwoord op de specifieke noden van de meest zorgbehoevenden en specifieke problemen zoals deze van personen met gedrags- en persoonlijkheidsproblematiek, autisme en meervoudige handicap.
 - o verbetering en modernisering van de bestaande zorg
 - o verbetering en modernisering van de zorg voor diegenen die soms als een restgroep dreigen beschouwd te worden en dreigen achter te blijven binnen de voorzieningen.

FOVIG wenst dat al deze elementen zich op een evenwichtige wijze ontwikkelen en vernieuwen en dat er geen vernieuwing vergeten wordt.

Na deze inleidende bedenkingen wenst **FOVIG** een aantal preciezer en concretere aanbevelingen te doen met betrekking tot:

- ✧ De middelen van de zorg
- ✧ De organisatie van de zorg
- ✧ Het personeel in de zorg
- ✧ De cultuur en de sfeer van de zorg

Voorzitter: Toon Callewaert, H. Consciencelaan 3, 8540 Deerlijk. Tel.: 056/327712. E-mail: toon.callewaert@pandora.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

✧ Inspraak en participatie vanwege de gebruikers

1. De middelen van de zorg

- ✧ **FOVIG** stelt vast dat het realiseren van vernieuwingen ten dele gebeurt met behulp van middelen uit de bestaande zorg, tot op zekere hoogte ten koste van deze zorg. Nieuwe initiatieven vergen vaak meer inzet van middelen dan noodzakelijk waren in de vroegere bestaande zorgvorm en dit niet alleen in de aanloopfase van het nieuwe zorgaanbod. **FOVIG** denkt hier aan initiatieven zoals gedelocaliseerd werken, beschermd wonen, ambulante werken. De noodzaak van nieuwe middelen wordt onvoldoende als voorwaarde en vereiste erkend en gehonoreerd.
- ✧ **FOVIG** wenst dat vernieuwingen zowel de beteren als de zwakkeren ten goede komen. **FOVIG** kan zich niet van de indruk ontdoen dat de zwakkeren soms lijken achter te blijven in de bestaande zorg en dreigen vergeten te worden. Men denkt soms onvoldoende vanuit en omwille van de zwakkeren. **FOVIG** wenst dat daar een duidelijker prioriteit van gemaakt wordt en dat er meer en sneller geïnvesteerd wordt in de verbetering van deze zorg.
- ✧ Bij het verhogen van de middelen voor de zorg gaat verhoudingsgewijze overwegend aandacht naar de middelen voor het personeel. Hierbij gaat het overwegend over verbetering van de levenskwaliteit voor het reeds beschikbaar personeel. **FOVIG** vraagt dat er meer aandacht zou besteed worden aan de middelen die rechtstreeks de gebruikers ten goede komen en dat het gedeelte voor deze gebruikers proportioneel en structureel zou gevrijwaard worden.
- ✧ **FOVIG** vraagt dat men bij het creëren van nieuwe middelen voor het personeel op voorhand beter zou nadenken over de implicaties en de consequenties voor de gebruikers en dat men de gevolgen voor hun ondersteuning juister zou inschatten en evalueren. Het denkt hier in het bijzonder aan de continuïteit in de begeleiding en de steeds toenemende personeelwisseling.

Voorzitter: Toon Callewaert, H. Consciencelaan 3, 8540 Deerlijk. Tel.: 056/327712. E-mail: toon.callewaert@pandora.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

- ✧ Inzake de middelen die rechtstreeks aan de personen met een handicap tegemoet komen denkt **FOVIG** in het bijzonder aan:
 - o Middelen die aangepast zijn aan de specificiteit en de ernst van de zorgvraag. Hier kunnen bij wijze van voorbeeld vermeld worden: de noden van personen met gedrags- en persoonlijkheidsproblematiek, de personen met autisme en de personen met meervoudige handicap.
 - o Middelen in verband met slaap- en woongelegenheden. Slaapzalen zouden definitief tot het verleden moeten behoren.

- ✧ **FOVIG** stelt vast dat door gebrek aan verzorgend en opvoedend begeleidingskader in de praktijk te vaak afwijkingen voorkomen op een normaal schema van dag- en uurindeling, in het bijzonder met betrekking tot opstaan en slapengaan, specifiek bij de meest zorgbehoevenden. Midden in de voormiddag neemt men geen ontbijt meer en in de vooravond gaat men nog niet slapen.

- ✧ **FOVIG** is van oordeel dat gewone dagactiviteiten te vaak niet gerealiseerd worden wegens tekorten in het begeleidingskader. Ondersteuning is soms noodgedwongen verengd tot verzorging.

- ✧ Vaak is men gedwongen beroep te doen op vrijwilligers. Alhoewel noodzakelijk en welkom als aanvulling voor de zorg kunnen vragen gesteld worden bij de soms structureel verankerde uitbouw van deze zorg. Dit is niet alleen maar verrijking maar kan ten dele ook als uiting van een tekort aanzien worden. Toch waardeert **FOVIG** dat er op een op een gestructureerde en systematische wijze met vrijwilligers gewerkt wordt. Het steunt de idee om enige budgettaire mogelijkheden te voorzien voor dit noodzakelijk aanvullingskorps. Vrijwilligers mogen soms een kleine vergoeding krijgen voor hun inzet en activiteit. Zo wordt het mogelijk voor de gebruiker af en toe meer extra te doen.

- ✧ **FOVIG** betreurt dat supplementen nog steeds toegepast worden hoewel ze in principe verboden zijn. De laatste jaren neemt deze praktijk toe. Dit wijst op stijgende werkingstekorten bij de voorzieningen. In het werkveld bestaan uiteenlopende interpretaties en handelwijzen in verband met de toepassing van supplementen. **FOVIG** wenst dat:

Voorzitter: Toon Callewaert, H. Consciencelaan 3, 8540 Deerlijk. Tel.: 056/327712. E-mail: toon.callewaert@pandora.be

Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.

Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

- o de regelgeving op dit vlak scherper gedefinieerd wordt
 - o een minimum aan zorg, een basiszorg omschreven wordt die door elke voorziening dient gegarandeerd te worden en waarvan niets mag doorverrekenend worden aan de gebruiker
 - o duidelijker omschreven wordt waarvoor het gewaarborgd persoonlijk inkomen dient aangewend te worden
 - o een maximumplafond (maximumfactuur) voor de persoonlijke bijdrage voorzien wordt.
- ✧ **FOVIG** wenst dat er verder versneld werk gemaakt wordt van zorggradatie en verdere differentiëring van de zorg. Vanuit dit perspectief steunt het de idee van herverdeling van middelen waarbij prioriteit gegeven wordt aan:
 - o de meest zorgbehoevenden.
 - o de zwaksten op financieel en organisatorisch gebied
 - ✧ **FOVIG** pleit voor controlemechanismen waardoor deze doelgroepen beschermd worden en waardoor de zorg op eerlijke en rechtvaardige wijze toegankelijk wordt voor iedereen in alle vormen van zorg.
 - ✧ **FOVIG** wenst dat erkenningen gedifferentieerd worden in functie van de aanwezigheid van de bovenvermelde zorgvragen. Het mag niet zijn dat zware zorgvragen nergens terecht kunnen of geweerd worden. Druk mag op dit vlak uitgeoefend worden op de zorgverleners. **FOVIG** steunt de idee van 'RECHT OP ZORG' en de collectieve verantwoordelijkheid van de zorgverstrekkers via het regionaal overleg binnen de doelgroepen erkend door het Vlaams Fonds.
 - ✧ **FOVIG** pleit ook voor een juiste plaatsing van elke persoon met een handicap in die vorm van zorg die het meest aangepast is aan zijn individuele noden en vragen. Deze plaatsing dient te gebeuren onder extern toezicht. Het huilt voor een medisch model van diagnose en behandeling uitgevoerd door één en dezelfde instantie.

2. De organisatie van de zorg

- ✧ **FOVIG** hecht bijzondere waarde aan de visie op de organisatie in het bijzonder
Voorzitter: Toon Callewaert, H. Consciencelaan 3, 8540 Deerlijk. Tel.: 056/327712. E-mail: toon.callewaert@pandora.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

wat betreft:

o De leiding.

Waar leiding geven een steeds complexere, veeleisender bezigheid geworden is die goede managementkwaliteiten veronderstelt, wenst **FOVIG** op bijzondere wijze de noodzaak te benadrukken van leiding die contact heeft en onderhoudt met de personen met een handicap en over goede relationele en sociale vaardigheden beschikt.

o Het organisatiemodel.

FOVIG pleit voor organisatiemodellen die:

- ✦ vertrekken vanuit de basis naar de top
- ✦ gebaseerd zijn op participatie, transparantie, overleg en democratische besluitvorming
- ✦ de zorg voor de persoon met een handicap niet alleen in de theorie, maar ook in de praktijk centraal stellen
- ✦ de rechtstreekse ondersteuning van de personen met een handicap laten primeren op de indirecte ondersteuning en begeleiding
- ✦ nadruk leggen op de kerntaken in de zorg boven de bijkomende, nieuwe taken op het vlak van organisatieontwikkeling

✧ **FOVIG** stelt vast dat er vaak een groot verschil is tussen theorie en praktijk. In de praktijk werkt men te vaak met piramidale en hiërarchische modellen. Men vertrekt te veel van de top naar de basis. De gebruiker staat te weinig centraal. Te vaak verliest de top het contact met de basis.

✧ **FOVIG** stelt ook vast dat er te vaak middelen van de directe zorg weggezogen worden ten voordele van indirecte ondersteuning en begeleiding. Men is terecht verplicht steeds meer aandacht te besteden aan nieuwe, bijkomende vereisten op het vlak organisatie. Als voorbeelden kunnen hier gegeven worden de vereisten op het vlak van veiligheid, kwaliteit, gezondheid, milieu, vorming, regionaal overleg. **FOVIG** betreurt dat de voorzieningen hiervoor geen specifieke, geëigende middelen ter beschikking te krijgen. Het wenst dat men breekt met de bijna wortelende gewoonte om bijkomende vereisten op te leggen zonder geëigende, nieuwe middelen toe te kennen.

Voorzitter: Toon Callewaert, H. Consciencelaan 3, 8540 Deerlijk. Tel.: 056/327712. E-mail: toon.callewaert@pandora.be

Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.

Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

- ✧ Om deze evolutie in te dijken vraagt **FOVIG** dat men de rechtstreekse ondersteuning van de persoon met handicap beschermt en afschermt. Het vraagt dat de organisatie dusdanig uitgebouwd wordt dat de directe ondersteuning en begeleiding blijft primeren en dat zo de kerntaken verzekerd en gevrijwaard worden.
- ✧ Het is voor **FOVIG** onaanvaardbaar dat de privacy van personen met een handicap geschonden wordt omwille van gebrek aan infrastructuur op het vlak van logeren en kortverblijf. Specifieke en afzonderlijke infrastructuur zou afzonderlijk moeten voorzien en opgelegd worden. Dubbel gebruik zou moeten verboden worden.
- ✧ **FOVIG** stelt vast dat de voorzieningen steeds minder op eigen kracht eigen middelen kunnen creëren en genereren. Inzake infrastructuur zijn zij steeds meer aangewezen op hulp vanwege de overheid. Het wenst dat de inspanning verhoogd wordt om op dit vlak versneld meer middelen vrij te maken.
- ✧ **FOVIG** wenst dat de infrastructuur aangepast is aan de individuele noden van de gebruiker, de aard en de ernst van de zorgvraag. Het stelt vast dat er ook op dit vlak te veel verschil is tussen theorie en praktijk. Infrastructuur voor zwaar zorgbehoevenden moet specifiek in het aanvangsbudget voor basisuitrusting voorzien worden. Het vraagt een strikte toepassing van normen op het vlak van veiligheid en gezondheid. Het vraagt infrastructuur die optimaal kan aangewend worden op het vlak van emancipatie, participatie, integratie en inclusie.
- ✧ Zorgmodules, zorgprogramma's zullen in de toekomst duidelijker het aanbod van de zorg op een graduele wijze beschrijven. Dit zal hogere eisen stellen zowel aan de gebruikers als aan het personeel. **FOVIG** wenst dat dit op een eenvoudige en verstaanbare wijze gebeurt zodat de zorg transparant, beheersbaar en controleerbaar blijft voor zowel diegenen die haar subsidiëren, verlenen als gebruiken.

3. Het personeel in de zorg

Voorzitter: Toon Callewaert, H. Consciencelaan 3, 8540 Deerlijk. Tel.: 056/327712. E-mail: toon.callewaert@pandora.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

- ✧ **FOVIG** stelt vast dat de personeelsstop nog steeds niet opgeheven is en dat de normen voor de personeelsbezetting niet bijgestuurd en geactualiseerd zijn. **FOVIG** wenst dat hieraan prioriteit gegeven wordt.
- ✧ **FOVIG** stelt vast dat er in het verleden en op het huidige ogenblik vooral aandacht besteed wordt aan de verbetering van het comfort van het huidige personeel. Men beperkt zich teveel tot een inhaalbeweging.
- ✧ **FOVIG** betreurt dat er tot nu toe onvoldoende nieuwe, bijkomende middelen op het vlak van personeel gerealiseerd werden. Het herinnert in dit verband speciaal aan de noden van de meest zorgbehoevenden en in het bijzonder aan de situatie van personen met gedrags- en persoonlijkheidsproblematiek, autisme en meervoudige handicap.
- ✧ **FOVIG** betreurt dat de vervangingsmiddelen die toegekend werden ingevolge de recente sociale akkoorden onder meer op het vlak van tijdskrediet ontoereikend zijn en op voorhand onvoldoende precies berekend werden.
- ✧ **FOVIG** wenst dat op de eerste plaats de basiszorg ten aanzien van de gebruiker gegarandeerd en verbeterd wordt en het is van oordeel dat er grenzen zijn inzake personeelwisseling om een goede individuele ondersteuningsrelatie te kunnen uitbouwen.

4. De cultuur en de sfeer van de zorg

- ✧ **FOVIG** hecht de hoogste waarde aan het immateriële aspect van de dienstverlening en aan de cultuur van de zorg. Op dit vlak blijven veel hoopgevende tekenen bespeurbaar bij het personeel. Ideaal en roeping zijn nog steeds realiteit. Er wordt gewerkt met veel liefde, inzet en engagement. De motivatie en de betrokkenheid zijn groot. De sector vertoont veel hart en ziel.

- ✧ **FOVIG** drukt de hoop uit dat deze inzet niet in de verdrukking komt.

Voorzitter: Toon Callewaert, H. Consciencelaan 3, 8540 Deerlijk. Tel.: 056/327712. E-mail: toon.callewaert@pandora.be

Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.

Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

Voorwaarden creëren die rechtstreeks de gebruiker ten goede komen en die ruimte geven aan het personeel door in te grijpen op de individuele ondersteuningsrelatie is een garantie om dit gevaar in te perken. **FOVIG** wenst dat er in deze richting aan vernieuwing en verbetering verder gewerkt wordt.

- ✧ **FOVIG** wenst dat sfeer, klimaat, immateriële en interpersoonlijke elementen verder gestimuleerd worden vanuit de organisatie en aandacht krijgen bij de selectie van personeel. Het vraagt dat men er over waakt dat de component 'roeping', met zijn voorwaarden van empathie en 'graag zien' bij de aanvaarding van personeel belangrijke voorwaarden blijven.

5. **Inspraak en participatie vanwege de gebruikers**

- ✧ **FOVIG** is verheugd over de positieve evolutie die zich heeft voorgedaan inzake inspraak en participatie van gebruikers zowel op collectief als op individueel vlak.
- ✧ **FOVIG** wenst dat de middelen inzake individueel overleg over de zorg voor de gebruiker verder verhoogd en opgedreven worden. Het denkt hier in het bijzonder aan de positieve evolutie met betrekking tot individuele handelingsplanning.
- ✧ **FOVIG** stelt met genoegen vast dat steeds meer ook de gebruikers samen met het personeel betrokken worden bij vorming.
- ✧ **FOVIG** vraagt dat de organisatie dusdanig uitgebouwd wordt dat de zorgvragen en noden van de personen met een handicap en hun directe ondersteuning prioritair zijn en blijven. Daarom moet de zorgverlener nog meer vertrekken vanuit de basis en moeten inspraak, participatie en medezeggenschap dagelijkse realiteit zijn. Zo kan de zorg voor de persoon met een handicap niet alleen in theorie maar ook in praktijk centraal staan.
- ✧ Zolang er wachtlijsten zijn in de zorg zal een evenwichtige en gelijkwaardige relatie tussen zorgverstrekker en gebruiker altijd onvolkomen zijn. **FOVIG**

Voorzitter: Toon Callewaert, H. Consciencelaan 3, 8540 Deerlijk. Tel.: 056/327712. E-mail: toon.callewaert@pandora.be

Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.

Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

wenst dat de wachtlijsten verder op een versneld tempo weggewerkt worden en dat zo de positie en de keuzemogelijkheid van de gebruiker versterkt en vergroot wordt.

- ✧ **FOVIG** betreurt dat de zorgverstreker nog te vaak doorweegt bij de keuze van de zorg. Als de gebruiker geweigerd wordt, weet hij al te vaak niet meer waarheen. **FOVIG** wenst dat er een afdoende regelgeving uitgewerkt wordt voor gebruikers die op die manier in de kou komen te staan. Een wettelijke basis moet gegeven worden aan de collectieve verantwoordelijkheid van het regionaal overleg om zo te komen tot een maatschappelijke afdwingbaarheid van het Recht op zorg . Het Besluit van de Regering op de zorgregie is daarom dringend noodzakelijk .

- ✧ Inzake collectief overleg op voorzieningsniveau pleit **FOVIG** ervoor dat het adviesrecht van de gebruiker niet zomaar kan genegeerd worden. Het pleit ervoor dat de aanwezigheid van de gebruikers in de Raad van bestuur kan afgedwongen worden.

- ✧ **FOVIG** pleit voor collectief overleg over alle inhoudelijke elementen van de zorg waar alle zorgverstrekkers bij betrokken zijn. Het denkt hierbij zowel aan organisatorische, financiële, pedagogische als medische componenten. Vooral deze laatste zijn nog te weinig betrokken bij dit overleg en beroepen zich graag op argumentatie in verband met beroepsgeheim en privacy.

- ✧ **FOVIG** steunt de betrachtingen van de overheid om de positie van de gebruikers in het regionaal overleg te versterken en te verbeteren. Het wenst dat dit het begin zou zijn van een ruimere versterking van hun positie en werking. **FOVIG** wenst dat de gebruikers samen met hun verenigingen in de nabije toekomst door de overheid in de totaliteit van hun deskundigheid en werking erkend en ondersteund worden.

Voorzitter: Toon Callewaert, H. Consciencelaan 3, 8540 Deerlijk. Tel.: 056/327712. E-mail: toon.callewaert@pandora.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be